RAAD VOOR DIERENAANGELEGENHEDEN

Verslag raadsvergadering 12 april 2017

Agenda

1) Opening en mededelingen
2) Nieuwe leden aan het woord
3) Verslag vorige vergadering
4) Raads- & bureauaangelegenheden
    a. Vaarkamplezing & Ohl Award
    b. 25-jarig jubileum
    c. Raad van Kinderen
5) Dierenaangelegenheden
    a. Nieuwe onderwerpen
    b. Kennismaking directeur-generaal
    c. Zienswijzen in voorbereiding
    d. Rondvraag
    e. Lancering nieuwe website RDA
6) Sluiting

1. Opening en Mededelingen

a) Secretaris Marc Schakenraad opent de vergadering en heet iedereen welkom.
b) Pauline Krikke is beëdigd als burgemeester van de gemeente Den Haag. De Raad heeft afscheid van haar genomen en haar veel plezier en succes toegewenst.
c) Henri Kool, directeur Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn heeft het ministerie verlaten. [Inmiddels is bekend dat Lieke Hendrix (nu nog Interprovinciaal Overleg) zijn opvolger wordt].
d) Per 1 september heeft DG Marjolijn Sonnema het stokje overgenomen van Hans Hoogeveen. Zij zal later in de vergadering nader kennismaken met de Raad.
e) De volgende leden zijn verhinderd: Annelies Freriks, Annechien ten Have, Martin Scholten, Marianne Sloet, Maurits Steverink, Henny Swinkels, Ludo Hellebrekers en Hans van Trijp.
Toon van Hoof en Hetty van Beers schuiven later aan. Frits van der Schans verlaat de vergadering na agendapunt 5c.
f) Voor de volgende aanwezige leden is dit de laatste raadsvergadering, Toon van Hoof, Jacques Kaandorp, Frans van Knapen, Peter Koolmees en Frits van der Schans. Maurits Steverink en Annelies Freriks zullen eveneens afscheid nemen. De beoogde formele afscheidsdatum is 1 juli.
g) De voorzitter meldt dat de openbare procedure voor het werven van een nieuwe voorzitter wordt herhaald. Er is op voorhand geen voorkeur voor een bepaalde achtergrond: verbinding en autoriteit staan centraal. De door de RDA opgestelde en door de staatssecretaris vastgestelde profielschets van mei 2016 is leidend.
De planning is om in mei de advertenties te plaatsen. De eerste selectie zal gemaakt worden door een sollicitatiecommissie onder voorzitterschap van DG Sonnema, met vertegenwoordiging vanuit RDA (inclusief RDA

team). Uiteindelijk benoemt de minister c.q. staatssecretaris van EZ de nieuwe voorzitter in samenspraak met de minister van VWS.

h) Per 18 april start de stagiaire Diergeneeskunde Nikky Kok bij het RDA team.

2. Nieuwe leden aan het woord

De nieuwe leden Katrien Termeer, Hans Heesterbeek en Ynte Schukken krijgen het woord, stellen zich kort voor en geven een toelichting op hun vakgebied in relatie tot dierenaangelegenheden.

3. Verslag vorige vergadering

Het verslag van de vergadering van 9 november 2016 is na een schriftelijke consultatie binnen de Raad vastgesteld en op 19 januari 2017 verstuurd aan de staatssecretaris en aangeboden aan het ministerie. Er zijn geen opmerkingen.

4. Raads- en bureauaangelegenheden

a. Vaarkamplezing

De raad wordt gevraagd om suggesties voor de invulling. De voorkeur gaat uit naar een dialoog boven een lezing. Meerdere opties worden besproken. Aandacht wordt gevraagd voor voldoende diepgang en een scherpe vraagstelling. De suggesties hebben onder meer betrekking op volksgezondheid en beeldvorming in relatie tot het houden van dieren.

De voorstellen worden voorgelegd aan de programmacommissie, waar naast RDA onder meer ook EZ en UU/FD deel van uit maken.

De voorzitter vraagt om opmerkingen bij een mogelijke ‘Ohl award’ aan hem persoonlijk door te geven.

b. 25-jarig jubileum

Het 25-jarig jubileum van de RDA is een mooi moment om niet zomaar voorbij te laten gaan en om de RDA verder op de kaart te zetten. Een commissie wordt opgericht met een aantal leden van de RDA die zitting nemen. Aandacht wordt gevraagd voor ideeën waarvoor al een paar invalshoeken worden voorgedragen als een zienswijze over de afgelopen 25 jaar (verandering in mens-dier relatie in zienswijzen van de RDA; effecten van RDA zienswijzen over de laatste 25 jaar), de ‘staat van het dier’ of combinatie met een lezing.

c. Raad van Kinderen (besproken na de pauze onder 5c)

De dialoogsessie met de Raad van Kinderen is gehouden op 6 april jl. bij het ministerie van EZ. De aanwezige leden waren onder de indruk: de kinderen hadden zich verdiept en zeer goed voorbereid.
Van de bijeenkomst wordt een verslag gemaakt en er wordt een evaluatie opgesteld.

De inzet van de Raad voor Kinderen is voor herhaling vatbaar. De RDA vraagt om deze inzet zo mogelijk aan te laten sluiten bij een lopende zienswijze.

5. Dierenaangelegenheden

a. Nieuwe onderwerpen

Op verzoek van de Raad heeft het secretariaat een voorstel voor een selectie gedaan van nieuwe onderwerpen die de RDA in de komende periode zou kunnen oppakken. Het betreft (mogelijke) zienswijzen op verzoek van de staatssecretaris en onderwerpen op eigen initiatief.

Om compleet te zijn is ook een verwachte gevraagde zienswijze genoemd en een stage opdracht toegevoegd omdat dit ook aansluit bij de onderwerpen die vanuit de Raad zijn voorgedragen.

De Raad is akkoord met het uitwerken van onderstaande thema's naar zo mogelijk een startdocument:

- 'Dilemma proefdiergebruik intensieve veehouderij';
- 'Ruimings- en vaccinatiebeleid;
- 'Big data & The internet of things';
- 'Verantwoorde dierhouderij- en kennisverspreiding': De RDA is akkoord met stage voor Nikky Kok.

Bij deze thema's zijn de volgende kanttekeningen geplaatst:

- 'De belangen van productiedieren in de transitie van landbouwbeleid naar voedselbeleid en de rol van de dieren in de circulaire economie': vanwege het brede karakter op basis van gesprekken met EZ verder aanscherpen;
- 'Kracht en onmacht van de dialoog'. Niet afzonderlijk oppakken maar per zienswijze bezien hoe dit instrument het beste ingezet kan worden;
- 'Wisselende beelden en concepten over dierenwelzijn en intrinsieke waarde': Dit is onderdeel van de zienswijze 'Denkkader RDA' en zal in dit licht worden opgepakt;
- 'Welzijn en omgangsbeleid bij dieren ten behoeve van de zorg voor mensen:' Dit onderwerp wordt voor nu aangehouden.

b. Kennismaking directeur-generaal Agro & Natuur Marjolijn Sonnema

Marjolijn Sonnema introduceert zichzelf en geeft een korte toelichting op haar eerste maanden als DG bij het ministerie van Economische Zaken.

Ze benadrukt het belang van onafhankelijk advies en een grote diversiteit binnen de Raad. De Raad heeft in haar ogen ruimte voor een grote diversiteit aan onderwerpen en aan de manier waarop onderwerpen worden opgepakt.

Marjolijn deelt het belang van een goede afstemming van de zienswijzen met het ministerie, uitgaande van ieders onafhankelijke positie. Afstemming zou bijvoorbeeld ook kunnen in de vorm van workshops etc.

Ze vraagt bij de samenstelling van de Raad aandacht voor expertise op het gebied van natuur en biodiversiteit vanwege de toenemende aandacht voor dieren in de natuur.

c. Zienswijzen in voorbereiding

Zienswijzen, recent afgerond (doorwerking):

- Houderijvoorschriften Honden *(Han Swinkels)* De zienswijze is overhandigd aan de staatssecretaris en verstuurd aan de Tweede Kamer.

Vrijwel alle media hebben aandacht besteed aan onze zienswijze. De individuele reacties waren divers: uit de georganiseerde opinie sprak waardering voor het oppakken van de problematiek en voor de meeste aanbevelingen.
De staatssecretaris wil op korte termijn de Tweede Kamer informeren over zijn beleidsvoornemen. De Tweede Kamer heeft de zienswijze op de lijst met controversiële onderwerpen geplaatst; ze wil hierover in debat met het nieuwe Kabinet. Vanuit de Raad zijn als vervolg op de zienswijze diverse gesprekken gevoerd met stakeholders en bijeenkomsten bijgewoond, hetgeen bijzonder is gewaardeerd. Tevens zijn alle colleges van B&W en gemeenteraden op de hoogte gebracht van onze zienswijze ter versterking van hun betrokkenheid bij de voorliggende problematiek.

- Protocol Paardenmarkten (*Hetty van Beers*) De zienswijze over welzijn van paarden op paardenmarkten is opgeleverd. Ze is niet alleen aangeboden aan EZ, maar ook aan gemeenten en besproken met de stakeholders. De volgende stap is een toelichting bij de gemeenten met de grootste paardenmarkten. Doel is dat de gemeenten samen met de betrokkenen (inclusief dierenbescherming) weer om tafel gaan om afspraken te maken ter versterking (en borging) van het welzijn van paarden, c.q. om het protocol te vernieuwen.

Zienswijzen op eigen initiatief:

- Samenhang natuur-dierbeleid (*Jacques Kaandorp en Jacques van Alphen*): De zienswijze is bijna klaar. De laatste versie wordt verwerkt en daarna aan de Raad aangeboden voor de horizontale toets.
- Dierenwelzijn te koop! (*Gé Backus bij afwezigheid van Hans van Trijp*): de zienswijze is klaar. Het wachten is nog op een officieel moment van overhandiging. Op basis van een discussie met een aantal leden zal Foodlog hier aandacht aan besteden. In de Boerderij zal een interview verschijnen met Hans.
- Maatschappelijke aspecten van invertebraten als productiedier (*Arnold van Huis*): Inmiddels zijn er drie bijeenkomsten geweest. De focus ligt nu bij de toepassing van het afwegingskader (beschrijving maatschappelijke waarden, ethische dilemma's) om de maatschappelijke vraagstellingen helder te krijgen.
- Welzijn van Vissen (*Marijke de Jong in afwezigheid van Martin Scholten*): Vanwege prioriteit bij de gevraagde zienswijze over 'protocol paardenmarkten' heeft dit forum tijdelijk op een laag pitje gestaan. Het startdocument is nu vastgesteld. De aandacht ligt nu bij de pijn – en stresservaringen en de problematiek van het houden van vissen (inclusief transport, doden).
- Denkkader Dierenwelzijn (*Hans Hopster*) In de forumvergadering voorafgaand aan de raadsvergadering is de laatste hand gelegd aan een concept voor de horizontale toets. Binnenkort wordt de zienswijze rondgestuurd.
  De Raad vraagt om een aparte bijeenkomst ter bespreking van deze zienswijze die uiteindelijk als uitgangspunt zal dienen voor alle zienswijzen van de Raad.

Overig:

- Internationaal (*Ruud Tombrock*): De werkgroep start met een beschrijving van het internationale netwerk van de Raad en de vraag of en hoe de RDA internationaal aan de slag moet gaan. Begin mei is een kennismakingsbijeenkomst gepland in Brussel met enkele relevante partijen (onder meer Eurogroup for Animals, FVE).

d. Rondvraag

- Bas Haring geeft aan dat bij het programma RADAR het onderwerp Fokken weer aan bod komt waarbij Bas Haring zal worden geïnterviewd.
- Franck Meijboom geeft een toelichting op de lancering van CenSAS op 9 mei. Het Centre for Sustainable Animal Stewardship is een gezamenlijk initiatief van UU/FD en WUR en richt zich op actuele, maar ook op toekomstige maatschappelijke thema's rondom samenleven van mens en dier. CenSAS koppelt projecten aan (lopend) onderzoek en onderwijs.

e. Lancering nieuwe website RDA

Met een druk op de knop lanceert Marjolijn Sonnema de nieuwe website van de RDA.

De nieuwe website is toegankelijker geworden, met name op mobiele devices, en is beter vindbaar. De site scoort nu ook hoger op de zoekmachines. Uiteindelijk wordt de site volledig tweetalig.
De RDA website is de 250ste website die op het platform van het Rijk is gebaseerd. Dit platform geeft garanteis ten aanzien van beveiliging en bijvoorbeeld ook ten aanzien van voorleesfuncties voor blinden en slechtzienden.

6. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering, dankt iedereen voor hun komst en nodigt hen uit voor borrel en beknopt diner in aanwezigheid van Marjolijn Sonnema.

De voorzitter staat kort stil bij het vertrek van de leden Toon van Hoof, Jacques Kaandorp, Frans van Knapen en Peter Koolmees. Hij bedankt hen harte voor hun betrokkenheid en inbreng in de Raad over ruim acht jaar. Ze ontvangen allen een klein afscheidscadeau.